

HỘI THẢO BÁO ĐẢNG CÁC TỈNH, THÀNH PHỐ KHU VỰC MIỀN TRUNG -
TÂY NGUYÊN LẦN THỨ 11, VÒNG IV (MỞ RỘNG)

Chủ đề: **Báo chí tuyên truyền thúc đẩy chuyển đổi xanh**

Đơn vị tổ chức: **Báo Lâm Đồng**

Thời gian: **16 - 18/8/2024**

Địa điểm: **TP Đà Lạt, tỉnh Lâm Đồng**

Đơn vị tham luận: **Báo Bình Định**

Bình Định

Báo chí dẫn dắt, cổ vũ chuyển đổi xanh

NỘI DUNG THAM LUẬN

Cùng với chuyển đổi số, chuyển đổi xanh là xu hướng chủ đạo, tất yếu trong tiến trình phát triển hiện nay của Việt Nam.

Quá trình triển khai các chính sách, chiến lược, nhiệm vụ nhằm đảm bảo tính bền vững về kinh tế, xã hội và môi trường như mục tiêu mà chuyển đổi xanh hướng đến, công tác tuyên truyền đóng vai trò định hướng, động lực, cổ vũ, khai mở để cộng đồng, doanh nghiệp đi từ nhận thức đúng đến hành động phù hợp, tích cực, mang lại kết quả mong đợi. Đồng thời, báo chí nêu những thách thức, vấn đề đặt ra trong quá trình chuyển đổi xanh, đòi hỏi có sự hợp sức, đồng lòng của các bên liên quan để cùng giải quyết.

Dù khái niệm chuyển đổi xanh mới được phổ biến trong thời gian gần đây, song các giải pháp cho sự phát triển bền vững, cân bằng giữa kinh tế - môi trường, xã hội - môi trường đã được triển khai thực hiện từ lâu trên địa bàn tỉnh Bình Định ở nhiều khía cạnh, trong đó tập trung nổi bật nhất là ở 3 lĩnh vực: Sản xuất nông nghiệp hữu cơ; phát triển năng lượng tái tạo; xanh hóa sản xuất công nghiệp.

1. Về chuyển đổi xanh trong sản xuất nông nghiệp, ở lĩnh vực trồng trọt, Bình Định bắt đầu thực hiện cách đây 13 năm (năm 2011), với việc thành lập các nhóm cùng sở thích sản xuất rau an toàn theo tiêu chuẩn VietGAP, do Cơ quan phát triển quốc tế NewZealand tài trợ.

Trong suốt quá trình hơn 10 năm để khái niệm rau VietGAP trở nên phổ biến ở Bình Định, công tác truyền thông đóng vai trò quan trọng trong việc cung cấp thông tin, định hướng, động viên, cổ vũ nông dân hướng đến nền sản xuất an toàn, đồng thời tăng lợi ích kinh tế trên cùng đơn vị diện tích.

Báo Bình Định trong giai đoạn này đã tuyên truyền, giúp người đọc làm quen với những khái niệm ban đầu về rau an toàn, rau đạt chuẩn VietGAP, rau sản xuất theo hướng hữu cơ; những lợi ích mà người trồng rau có được khi tham gia sản xuất rau an toàn. Đồng thời, Báo Bình Định cũng giúp người đọc hiểu rõ về quy chuẩn, quy trình sản xuất rau an toàn, rau VietGAP.

Đến nay, diện tích sản xuất nông nghiệp đạt chuẩn VietGAP của nông dân Bình Định đã tăng lên gấp 100 lần và không chỉ bó hẹp trong mặt hàng rau xanh. Tính đến cuối năm 2023, diện tích cây trồng trên địa bàn tỉnh Bình Định được chứng nhận VietGAP là trên 205 ha (gần 115 ha rau và 90,4 ha cây ăn quả); gần 15 ha được chứng nhận hữu cơ (lúa, bưởi, dứa, rau). Ngoài ra, tỉnh Bình Định hiện còn có một số doanh nghiệp, công ty đầu tư nuôi tôm, chăn nuôi heo, gà thịt, gà giống theo công nghệ cao với quy trình khép kín, đáp ứng 2 mục tiêu là hiệu quả kinh tế cao và bảo vệ môi trường.

Hiện nay, phát triển nông nghiệp công nghệ cao là một trong 5 mũi đột phá phát triển của Bình Định, được Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh nhiệm kỳ 2020 - 2025 đề ra. Việc tuyên truyền thực hiện nghị quyết trên lĩnh vực này luôn được Báo Bình Định chú trọng và dành nguồn lực thích đáng để thực hiện.

Bên cạnh đó, trong khoảng 6 năm gần đây, một nội dung khác trong chuyển đổi xanh trên lĩnh vực nông nghiệp được Báo Bình Định tập trung tuyên truyền mạnh, đó là thực thi các giải pháp khai thác hải sản bền vững, chống khai thác bất hợp pháp, không khai báo và không theo quy định (IUU) nhằm tháo gỡ thẻ vàng của Ủy ban châu Âu (EC) đối với thủy sản xuất khẩu của Việt Nam.

2. Về tuyên truyền phát triển năng lượng tái tạo, hiểu rõ xu thế tất yếu chuyển dịch từ năng lượng hóa thạch sang các nguồn năng lượng tái tạo nhằm hướng tới sự phát triển bền vững, biết rõ lợi thế Bình Định với chiều dài 134 km bờ biển có tiềm năng phát triển điện gió, điện mặt trời, Báo Bình Định đã chủ động bám sát vấn đề từ khi còn là chủ trương của tỉnh đến thực tiễn triển khai, vận hành các dự án điện tái tạo.

Hiện trên địa bàn tỉnh Bình Định có 21 nhà máy điện đang vận hành phát điện với tổng công suất 878,9 MW, trong đó có 4 nhà máy điện gió với tổng công suất 107,4 MW và 5 nhà máy điện mặt trời với tổng công suất 423,6 MW, góp phần vào sự phát triển KT-XH của tỉnh.

Không chỉ thông tin về tiến độ dự án, lợi ích của năng lượng tái tạo là vừa giúp tận dụng tối đa nguồn tài nguyên vô tận, giảm tác động xấu đến môi trường, khí hậu, vừa là giải pháp ứng phó với diễn biến bất thường của thời tiết, Báo Bình Định còn kịp thời phản ánh những vấn đề đặt ra ở lĩnh vực này, những “điểm nghẽn” về cơ chế, chính sách cần được giải quyết như: Có cơ chế chuyển tiếp để tạo điều kiện cho các dự án đã hòa lưới nhưng chưa được phát điện thương mại (do nhà đầu tư không thể hoàn thành toàn bộ dự án trước thời điểm 31/12/2020); tháo gỡ khó khăn cho nhà đầu tư hoàn thành các thủ tục để đưa dự án vào vận hành phát điện thương mại, tránh lãng phí; sớm có những cơ chế, chính sách “mở” về đất đai, nhằm tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong việc khai thác, sử dụng quỹ đất nền đối với những dự án tái tạo năng lượng để phát huy hiệu quả... Tuyên truyền người dân đồng thuận với chủ trương xây dựng nhà máy điện gió, điện mặt trời, nhất là những địa bàn "nhạy cảm", tạo điều kiện cho nhà đầu tư khảo sát, triển khai dự án thuận lợi, an toàn.

3. Việt Nam đã cam kết đưa mức phát thải ròng về “0” vào năm 2050, giảm 30% tổng phát thải khí metan vào năm 2030. Để góp phần thực hiện được mục tiêu này, không còn con đường nào khác là phải chuyển đổi xanh, trong đó các doanh nghiệp sản xuất đóng vai trò quan trọng không kém.

Bình Định được xem là thủ phủ ngành gỗ với khoảng 150 doanh nghiệp sản xuất các mặt hàng gỗ nội thất, ngoại thất, viên nén, dăm gỗ, và “xanh hóa” đang là xu hướng mà các doanh nghiệp ngành hàng này phải thực hiện, nhằm duy trì và gia tăng khả năng cạnh tranh của sản phẩm gỗ trên thị trường quốc tế. Ngoài ra, khi chuyển đổi thành công, doanh nghiệp có cơ hội lớn để từng bước tham gia vào thị trường carbon thông qua việc bán tín chỉ carbon, tạo thêm nguồn thu nhập cho doanh nghiệp, bởi nhu cầu tín chỉ carbon trên thế giới đang ngày càng lớn...

Việc tuyên truyền chuyển đổi xanh trên lĩnh vực sản xuất công nghiệp nói chung và ngành gỗ nói riêng được Báo Bình Định bắt đầu thực hiện gần đây, với phương châm bám sát thực tiễn, bắt kịp xu hướng, phản ánh kịp thời nhưng nỗ lực của các doanh nghiệp đi đầu trong thực hiện chuyển đổi xanh hóa sản xuất, cổ vũ các doanh nghiệp khác cùng triển khai. Mục tiêu việc tuyên truyền trên lĩnh vực này là để doanh nghiệp và cộng đồng hiểu rằng, nếu chủ động và tích cực “xanh hóa”, doanh nghiệp sẽ có thêm nhiều cơ hội tại thị trường nước ngoài vốn rất khát khe. Chuyển đổi xanh đòi hỏi các doanh nghiệp phải chuyển đổi cách thức sản xuất, kinh doanh hiện nay nhằm tạo ra tăng trưởng đồng thời bảo vệ nguồn lực, chuyển đổi hiệu quả ở cấp độ quy trình, vận hành, sản phẩm, mô hình kinh doanh và văn hóa, cụ thể là doanh nghiệp phải thay đổi cách quản lý, sử dụng vật liệu thân thiện hơn với môi trường, tiết kiệm năng lượng; giảm phát thải, “xanh hóa” chuỗi cung ứng hiện tại...

Ngày 24/7/2023, UBND tỉnh Bình Định ban hành Kế hoạch hành động tăng trưởng xanh tỉnh Bình Định, giai đoạn 2023 - 2030, nhằm thực hiện Quyết định số 882/QĐ-TTg ngày 22/7/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Kế hoạch hành động quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030.

Triển khai thực hiện kế hoạch này, với nhiệm vụ truyền thông, giáo dục và nâng cao nhận thức, Báo Bình Định đã và đang tích hợp phối hợp với các cơ quan liên quan truyền thông về vai trò, ý nghĩa tăng trưởng xanh; phổ biến những quy định, chính sách thúc đẩy tăng trưởng xanh và trách nhiệm của xã hội; khuyến khích những hành động thiết thực về lối sống, tiêu dùng xanh hài hòa với thiên nhiên, gắn với các giá trị văn hóa truyền thống, chống chịu với biến đổi khí hậu và thiên tai...

Để thực hiện tốt hơn nữa nhiệm vụ này, góp phần thúc đẩy chuyển đổi xanh thành công, Ban Biên tập Báo Bình Định tiếp tục chỉ đạo triển khai các giải pháp chủ yếu sau:

(1) Nâng cao nhận thức cho biên tập viên, phóng viên Báo Bình Định về chuyển đổi xanh.

Biên tập viên, phóng viên cần chủ động tìm hiểu các chủ trương, nghị quyết, kế hoạch của Đảng và Nhà nước về chuyển đổi xanh; ý kiến chỉ đạo, định hướng tuyên truyền của cơ quan chức năng. Bên cạnh đó, cần cập nhật kịp thời sự thay đổi, biến chuyển của các xu hướng, cách thức thực hiện chuyển đổi xanh trên thế giới, trong nước và tại địa phương để tuyên truyền kịp thời, phù hợp.

(2) Xác định chuyển đổi xanh là mảng nội dung lớn được thực hiện thường xuyên, liên tục.

Phóng viên sâu sát địa bàn, thực tế hoạt động tại cơ sở, doanh nghiệp, địa phương để ghi nhận kịp thời những chuyển biến trong nhận thức, hành động của người dân, cộng đồng về chuyển đổi xanh trong lối sống, sản xuất, quy hoạch, phát triển. Nêu bật những cơ hội và cả những thách thức trong chuyển đổi xanh, từ đó khẳng định, với việc chọn mô hình tăng trưởng dựa vào xuất khẩu, hàng hóa Việt Nam buộc phải đáp ứng các xu hướng mới, quy định mới và tiêu chuẩn mới của các thị trường, và chuyển đổi xanh là bắt buộc.

Tuyên truyền, phản ánh đa dạng các lĩnh vực thực hiện xanh hóa, từ bảo vệ môi trường đến sản xuất kinh doanh, sử dụng tiết kiệm và hiệu quả các nguồn tài nguyên thiên nhiên, hiện đại hóa dây chuyền sản xuất để giảm phát thải...

Không chỉ phản ánh, người làm công tác tuyên truyền còn phải biết dự báo, định hướng, dẫn dắt để xu hướng, tầm nhìn chuyển đổi xanh được rõ ràng hơn, dễ hình

dung hơn, thể hiện qua hành động cụ thể của các chủ thể, có tác động tích cực đến đời sống, sản xuất.

(3) Xây dựng chuyên trang, chuyên mục chuyển đổi xanh. Có các tuyến bài chuyên sâu về chuyển đổi xanh trên tất cả các lĩnh vực.

Công tác tuyên truyền về chủ đề chuyển đổi xanh cần được thực hiện kịp thời, tập trung, nhấn mạnh thông qua các chuyên trang phản ánh các hoạt động, sự kiện lớn về chủ đề này diễn ra trên địa bàn. Song song đó là tuyên truyền thường xuyên thông qua các chuyên mục "Chuyển đổi xanh" được xây dựng định kỳ trên các chuyên trang phù hợp.

Bên cạnh đó, để tạo điểm nhấn, khẳng định sự nhập cuộc của báo chí vào xu hướng phát triển tất yếu này, không thể thiếu các tuyến bài chuyên sâu về chuyển đổi xanh. Nội dung các tuyến bài chuyên sâu, loạt bài chuyên đề về chủ đề này cần được triển khai thực hiện trên tất cả các lĩnh vực, ở các cấp độ.

Không thể phủ nhận sự mới mẻ về nội dung, những bờ ngõ, khó khăn bước đầu trong cách thức tiếp cận vấn đề chuyển đổi xanh đòi hỏi các biên tập viên, phóng viên phải nỗ lực nhiều hơn, tự làm mới mình. Tuy nhiên, điều này đồng thời cũng tạo nên "lực hấp dẫn", sự hứng thú trong tiếp cận vấn đề mới, để từ đó báo chí ngày càng phát huy tốt hơn vai trò dẫn dắt, định hướng, kiến tạo những xu hướng tích cực. ■